UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Aurea Rosa id est preclarissiam[!] expositio sup[er] euangelia totius anni: de Tempore [et] de Sanctis. tam s[ecundu]m ordine[m] Predicato[rum] q[uam] s[ecundu]m Curia[m]

Mazzolini, Silvestro

[Augsburg], 31. Okt. 1510

VD16 M 1750

D[omi]nica. viij. post Trinit[atis]. Tex. eua[n]g[elij]. Matt. cap. vij

urn:nbn:de:hbz:466:1-70429

Visual Library

vt accipias tibi escas deficies in via. nec
poteris in eũ culpã referre q̃ miseretur et
dederit. Hec ille.

Dñica. viij. post Trinit.
Tex. euãg. Matt. cap. vij

a Ttendite a falsis ꝓphet
qui veniũt ad vos in ve-
stimentis ouiũ: intrinse
cus aũt sũt lupi rapaces. A fru
ctibus eoꝝ cogscetis eos. Nun-
quid colligunt de spinis vuas:
aut d̃ tribulis ficus: Sic omis
arboꝛ bona: bonos fruct⁹ facit.
mala aũt arboꝛ fruct⁹ malos fa
cit. Non potest arboꝛ bona fru-
ct⁹ malos facere: neq̨ arboꝛ ma
la fructus bonos facere. Ois ar
boꝛ que non facit fructũ bonum
excidetur: ꝛ in ignem mittetur.
Igitur ex fructibus eoꝛum cog-
noscetis eos. Non ois qui dicit
mihi dñe dñe intrabit in regnũ
celoꝝ: sed qui facit volũtatẽ pa-
tris mei qui in celis est: ipse in-
trabit in regnũ celoꝝ

a Ttẽdite a falsis ꝓ
phetis ꝛc.) Mat. vij. In p̄sen
ti euãgel. in quo de falsis ꝓ-
phetis agit: tãgũt tria pun-
cta q̃ sc. Premonitio: notificatio ꝛ cõmi-
natio. Quãrũ ad p̄mũ p̄nũciat chr̄s
discipul' suis. ꝛ ꝑ illos toti eccl'ie affutu-
ros falsos ꝓphetas. monẽs ab eis ẽẽ cauẽ
dũ. Causa aũt h⁹ admonitõis multipli-
cit' reddit. Primo ẽm Chryſ. sic. Nam di
xerat dñs eccl'iasticas orões et ieiunia nõ
esse corã hominib⁹ faciẽda: sicut hypocri
te faciunt. Vt g̃ ondẽderet talia in ecclesia
posse fieri ꝑ hypocrisim: admonet cauen-
dos falsos ꝓphas. i. hypocritas Sciẽdũ
q͛ sub lege coit' fui dei ꝛ q̃ sci erãt: erant
etiã ꝓphe. vt ex decursu scripture pꝫ. Erãt
ãt multi ꝓphete falsi: q̃ visiões suas nõ a
do sꝫ a diabolo suscipiebãt: ꝛ ꝓplm auerte
bãt a via dei. ꝛ tñ scitatẽ simulabãt: ideo
simulatores scitatꝫ hypocritas ꝓphetas
chr̄s dicit sꝫ falsos: nõ q2 visiões a diabo
lo sꝑ videãt: sꝫ q2 scitatẽ que ꝓphaꝝ quo-
dãmodo videbat' ꝓpria ficte p̄tendũt ꝛ in
tendũt fallere plebẽ. Scdo ẽm Aug. sic.
Nã dixerat dñs paucos ingredi ꝑ artam
viã. Quia g̃ heretici coit' pauci sunt respe
ctu fideliũ: ne credãt ꝛ dicant se illos esse
q̃ artã viã gradiunt': admonet ab hmõi
cauere ꝛ eos cognoscere. Hos aũt rõne
etiã dicta falsos appellat ꝓphas. Sꝑ em̃
heretici sunt hypocrite. Tertio iterũ ẽm
Chryſ. sic. Nã dixerat artã esse viã vite.
ꝛ paucos ꝑ eam intrare. Lꝫ aũt ita sit: tñ
multi sunt q̃ istã vitã ꝑuertũt: vt falsi do
ctores: q̃ falsi ꝓphete appellant'. Sꝫ d̃. q2
Mat. xj. dr̃ q͛ lex ꝛ ꝓphe vsq̨ ad ioannẽ
g̃ p⁹ chr̄m nõ erãt futuri ꝓphete. Ad h̃
dr̃ p̄mo vt supra dictũ est. Scdo ẽt dicit
Chryſ. in home. q͛ ꝓpha q̃s dr̃. ꝛ q2 p̄e-
nũciat de chr̄o. ꝛ q2 interp̄tat' ꝛ elucidat p̄
nũciata: vt doctores chr̄m secuturi. Neq̨
em̃ vt ait põt q̃s int'p̄tari ꝓpheticos sensus
nisi ꝑ spm̃ ꝓphetie. Possum⁹ ãt oẽs has
cãs ı̄vnũ colligere ꝛ dicere: q͛ q2 via ar-
ta ẽ: cauendũ ẽ a fals' ꝓphetis. i. a seducto
rib⁹ q̃cũq̨ sint illi. Sũt aũt ẽm Tho. sup
Mat. falsi p̄lãti q̃ decipiũt ex itẽtõe vl' ef-
fectu malo. ꝛ hypocrite intẽdẽtes ruinaꝫ
aliq̃ꝝ ꝛ heretici falsa docẽtes. Hec ille.
Et nota q͛ hypocritaꝝ venenũ est valde
nociuũ. q2 sub colore boni oia mala q̃dã-
modo ꝑsuadẽt. Eccl'ia q̃dẽ bellũ tyrãnoꝝ
vicit ꝑ patiẽtiã. hereticoꝝ ãt ꝑ sapiam. sꝫ
hypocritaꝝ bellũ vincere nõ p̄t: q2 occltũ
ꝛ domesticũ ẽ. Dic̃ g̃ (Attẽdite) Nõ ãt dr̃
videte. q2 tales nõ erãt futuri manifesti sꝫ
occulti sub ouina pelle. Nã vt ait Chry.
in ome. Vbi res certa est aspicit'. i. simplr̃
videt'. vbi aũt incerta est attẽdit'. i. caute
ꝯsiderat'. Itẽ dr̃ attẽdite. q2 firma tutela
est scire quẽ fugias. Nõ ãt sic dr̃ attẽdite
q̃si inuito dño diabol⁹ hereses introdu-
cat sꝫ eo ꝑmittẽte. Q2 eni ñ sine iudicio
vl' suos suos h̃re: iõ ꝑmisit tẽtatõꝫ. q2 ꝓ
nõ vult eos ꝑ igrãtiã p̄ire iõ p̄monꝫ. hec
ille (a falsis ꝓphe.) i. ab oib⁹ q̃ volũt aias a
v̄itate ꝑuertẽ ꝛ p̄cipue heretici. Et ne di
cerẽt heretici q͛ de iudeoꝝ vl' gẽtiliũ do-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ctoꝛib⁹ loquit᷑ dñs: iõ ſm Chryſ. in ome.
ſubdit᷑ (Qui veniũt ad vos in veſtimẽtis
ouiũ) Ouile q̃ppe veſtimẽtũ: vt ait: ẽ ſpẽs
chꝛianitatis ⁊ ſimulate religionis. Nulla
aũt res ſic extermiat bonũ ſicut ſimulatio
Naz malũ ſub ſpecie celatũ nõ cognoſcit᷑:
nõ cauet᷑. Hec ille. Ne aũt rurſus dicant
heretici: q2 d̃ veris doctoꝛib⁹: ſed pctoꝛib⁹
loquit᷑ dñs: idõ ſm eundẽ ſubdit᷑ (Intrin
ſecus aũt ſunt lupi rapaces) Catholici eñ
doctoꝛes vt ait ⁊ſi ꝓpter pctã ſua ſui car-
nis dicant᷑: nõ tñ dicunt᷑ lupi: q2 chꝛianos
perdere nõ querũt

Moꝛalit᷑ iſta veſtis ouina ſub q̃ lupi. i.
heretici abſcondũt᷑ eſt triplex: ſicut ex mo
ribus lupinis colligit᷑. Pꝛima eſt ſimula-
ta locutio: quia lup⁹ vt dicit᷑ in li. de aiali
bus aliq̃n fingit vocẽ caninã: vt credat᷑ ca
nis. Et ſic aliq̃n heretici fingũt veroꝝ ca-
nũ. i. ꝑdicatoꝝ ṽba: dicẽtes aliq̃ vera: vt
ſic ꝯtrahãt ad falſa Rho. xvj. Per dulces
ſmones ⁊ bñdictiões ſeducũt coꝛda inno
cẽtiũ. Scõa eſt ſimulata ꝯuerſatio in mo-
ribus: q2 vt in eodẽ li. dicit᷑: lup⁹ aliq̃n vo
ces hũanas effingit: vt hõ credat᷑. Et ſic
heretici fingũt ꝯuerſatiões hũanã. i. hũilẽ
ac modeſtã. Tertia eſt ſimulata opatio: q̃a
lup⁹ ſub virẽtib⁹ folijs ſe abſcõdit: vt pa-
ſcentes oues degluciat. Et ſic heretici ſub
folijs bonoꝝ opeꝝ ſe abſcõdũt: q̃ tñ faciũt
intentiõe ꝑuerſa: vt hoies electos decipi-
ant. ij. Tim. iij. Habẽtes q̃dez ſpeciẽ pie-
tatis: ṽtutẽ aũt abnegãtes. Qui aũt non
vult lupus diaboli: ſed chꝛi ouis exiſtere:
debet verba bona ⁊ moꝛes hũanos ⁊ opa
recta abſqꝫ oi ſimulatiõe exercere.

Quantũ ad ſcõm chꝛs tales nobis ꝑ
ſigna notificat: qð nẽc erat ſi eos debuim⁹
agſcere: q2 occulti ſunt. Latẽt eñ vt lupi
ſub ouina ſpecie ⁊ veſte. Dicit ḡ dñs: (A
fructib⁹ eoꝝ cogſcet; eos) Sz ꝯ: q2 dictuz
eſt ꝙ dñs de heretic; potiſſime loq̇t᷑. Apõ
hereticos aũt aliq̃n iueniunt᷑ bonoꝝ opeꝝ
fruct⁹: apõ iſtos ãt d̃ q̇b⁹ dñs loq̇t᷑ nunq̃
Ad h̃ dr̃ ſm Aug. de ver. do. ꝙ iſti fruct⁹
a q̇b⁹ tales cogſcẽdi ſunt: nõ ſunt bõa opa
q̃ iſti exteri⁹ ꝑducũt. Talia ei cũ bono aio
fiũt: ſt᷑ veſtimẽta ouiũ: oues tegẽtes ſeu ꝑ
tegẽtes: cũ ṽo fiũt malo aio: ſũt ouiũ q̃dẽ
veſtes vt ait: ſ; lupos tegũt. Iſti ḡ fruct⁹

q̇b⁹ agſcimur (vt ait) ſũt illi de q̇b⁹ ait apl̃s
Gal. v. Manifeſta ſũt opa carnis: q̃ ſunt
foꝛnicatio: imũdicia ⁊c̃. Et intẽdit Aug.
dicere id qð ſctũs Tho. dicit expſſe. ſ. ꝙ ſi
cut apparẽtia opa bona ſũt veſtes ouiu;:
ita occl̃ta opa mala: ſũt fruct⁹ q̇b⁹ iſti cog
noſcunt᷑. Sed ſi ſunt occulta: quõ pñt dep
hendi: Ad h̃ dic̃ ſ. Tho. ꝙ nll̃s hypocrita
diu latere pt: ſi prudent ⁊ diligent oia ei⁹
opa ꝯſiderẽt. Cogſcunt᷑ ãt maxie eoꝝ ma
la opa: Pꝛio ſm ſcm̃ tho. in repentinis. q2
tũc ſm habitũ opant᷑ et nõ cauent. Scõo
ſm Greg. imo q̃n emergit tribulatio: aut
tentatio. Tertio ſm Aug. de ſmo. dñi. q̃n
ꝯſequi nequeũt ſuũ ꝓpoſitũ. Quia ḡ diffi-
culter cogſcunt᷑: dñs dixit: Attẽdite. i. dili
gent ꝯſiderate. Tũc eñ etiã apud hereti-
cos iſta cogſcem⁹. Sz ꝯ arguit᷑: q2 poſſi-
bile ẽ eẽ hereticũ q̃ ex ignrãntia fallat᷑: et o-
mnia opa bona hẽat etiã occl̃ta. Ad h̃ di-
co ꝙ ſm ſ. Tho. ij. ij. q. xvij. heref ſp naſcit᷑
ex ſupbia vl̃ alia ꝯcupia. Idõ ſiq̇s habeat
bona opa ⁊ bonã volũtate: ⁊ ſolũ ex igno-
rantia erret: iſte nunq̃ efficiet᷑ foꝛmalr̃ he
retic⁹. i. obſtinat⁹. q2 ſuaderi põt ei. ⁊ cõſe
quent nõ ẽ lup⁹ ſ; ouis errãs. Si tñ poſſi
bile ẽ h̃ aliq̃n eſſe: raro eſt ⁊ in paucioꝛib⁹.
Dñs aũt loquit᷑ de eo qð in plurib⁹ acci-
dit. Itẽ ꝯ. q2 ſz Bed. h̃ qð h̃ dr̃: A fructi-
bus eoꝝ ⁊c̃. de manifeſt; opib⁹ intelligit᷑:
de q̇b⁹ licitũ ẽ iudicare. ḡ mõ nõ ſũt dicen
da opa occulta. Ad h̃ dico ꝙ Beda ma-
nifeſta dic̃ nõ ea q̃ ſũt publica: ſ; q̃ ſũt cer-
ta: etiãſi vn⁹ ſol⁹ ſciat: nos aũt tl̃ia dicim⁹
occulta: nõ q2 nl̃li ſint certa: ſ; q2 ñ ſũt pu
blica. Ne ṽo aliq̇s dicat ꝙ impoſſibile eſt
cogſcere tl̃es iõ ſm Chry. rurſus rõne ab
hũano exẽplo ponit di. (Nũq̇d colligunt)
hoies coloni (de ſpi. vuas: aut de tri. fic᷑) q̇ſi
d. Sic ſpine ⁊ tbuli: q̃ etiã ſt᷑ gen⁹ ſpinaꝝ:
nõ pñt ꝑducere fruct⁹ bonos: cuiuſmodi
ſt᷑ vue ⁊ fic⁹: ſic etiã nec iſti ſeductoꝛes pñt
ꝑducere bõa opa: niſi foꝛte i ꝯſpectu hoi;
apparent tñ ⁊ nõ vere: necꝫ bono fine ſed
malo: iõ ſubdit᷑ (Sic ois ar. bona). i. bona
volũtas (fruct⁹ bonos). i. bona opa (facit)
inq̃ntũ ẽ bona ſeu in ſenſu compoſito (ma-
la aũt) inq̃ntũ mala (fructus malos facit)
id eſt mala opa. Sciendũ ẽ aũt ꝙ duplex
eſt arboꝛ fructifera. ſc; i genere nature: vt

qnīa ex q̄ pullulāt potētie: ⁊ generalr omne
ſubiectū ex q̄ ꝓueniūt accidētia: et mate/
riales arbores ex quibꝫ ꝓdeūt fruct⁹. Et
iſto mō oīs arbor eſt bona ⁊ oīs fruct⁹ bo
nus: Alio mō eſt arbor in gñe moris: ⁊ ſic
volūtas eſt arbor. Et ſic arbor eſt quidē
bona in ſua natura tā in hoīe q̄ȝ in angelo:
ſed ex ſua libertate pōt ſeipam facere ma
lā: ſtatuēdo ſibi malū obiectū aut malū fi
nē: q̄ facto oēs fructus .i. oēs opatiōes q̄s
ꝑ ſeipam elicit vel impat alijs potētijs in/
q̄ntum eſt mala .i. in ordine ad malū obie/
ctū vel finē: ſunt mali. Sciendū ſ̄o ē ꝙ
aliq̄d dr̄ impoſſibile abſolute: vt hoīem eē
equū: ⁊ ex ſuppoſitiōe: vt rem albā effici ni
gram ſuppoſito ꝙ ſtet alba. Et ſic oportꝫ
intelligere q̄ ſequūtur (Nō pōt arbor bo/
na) manēs bona ⁊ inq̄ntuȝ bona (fructus
malos facere) ſecus ſi mutet a bonitate.
Itē ſecus inq̄ntum eſt nō bona ſed mala.
Nihil em̄ ꝓhibet voluntatē ꝑſeuerantē in
bonitate habituali q̄ ad aliq̄d obiectū vel
finē: eſſe malā actu vel habitu q̄ ad alia ⁊
ecōuerſo. Vñ q̄ de fornicatiōe nō penitet:
ſed denuo intēdit fornicari: pōt dare ele/
moſynā: qđ eſt bonū ex gñe: ſed nō dat in/
q̄ntū fornicator: ⁊ ecōuerſo vir miſericors
⁊ q̄ ad hoc bon⁹ pōt loqui ocioſa. Vñ eo/
dē mō intelligit qđ ſequit (neq̄ȝ arbor ma/
la fruct⁹ bonos facere) Deinde falſis ꝓ/
phetis cōminat dicens (Oīs arbor) .i. oīs
volūtas ſeu hō q̄ habꝫ voluntatē (q̄ nō fa.
fru. bo. exci. ⁊ in ignē mittet ⁊ ardet) Vbi
ſm Chryſ. due notant pene .ſ. excidi a re/
gno: ⁊ includi in gehēna ignis. Vnđ ait:
Mi cōburit ⁊ a regno excidit oīno: q̄ pe
na difficilior eſt: Multi aūt ſolā gehēnā
exhorrēt: ego aūt caſum illi⁹ glīe mlto a/
mariorē penā gehēna eſſe dico. Quis em̄
paruū vel magnū malū nō ſuſcipet pr̄: vt
videat ⁊ potiat dilectiſſimo filio: ſic itaq̄ȝ i
glīa illa putem⁹. Nō em̄ aliq̄s fili⁹ ſuauis
eſt pr̄i: vt illoꝝ btoꝝ req̄es: ⁊ diſſolui ⁊ eē
cū chr̄o. Intollerabilis pena eſt ⁊ gehēna
Sed ſiq̄s decēmilia ponat gehēnas: nihil
tale dicet q̄le eſt a btā illa glīa excidere: et
odio haberi a chr̄o. Hec ille. Cōcludit āt
finalit dñs ex dicta ſilitudine id qđ in iſta
parte intendit di. (Igit a fructu eoꝝ cog/
noſcetis eos.)

Moralr heretici ⁊ hypocrite q̄ ex veſte
ouina cognoſci nō poſſunt: cognoſcunt ex
fructibꝫ q̄ ſunt p̄cipue tres: vt colligit ex
ſcp̄tura. Prim⁹ eſt doctrīa peſtifera. Luȝ
em̄ q̄s docet diſſona ſcp̄ture ⁊ ſctis: nō eſt
habēd⁹ ꝓ bono: ſꝫ eſt h̄ ſignū lupi latentis
ſub pelle ouīa Mat. xij. Bon⁹ hō đ bono
theſauro cordis ſui ꝓfert bona. Scđs ē vi
ta elata: Nec dico elata patēte: q̄z iā nō la
terēt ſub veſte ouina: ſꝫ elata latent: Veri
em̄ ſui dei in opibꝫ q̄ gl̄iam afferūt q̄runt
latere: hypocrite aūt ſe fingūt ſe velle late/
re: ſꝫ latent q̄rūt oēm viā apparēdi Mat.
vj. Extermināt em̄ ⁊c. Terti⁹ eſt impia
ꝓles. Hec em̄ eſt generalr reg̃la phie: q̄z oē
agēs agit ſilē. Vñ ḡ hi q̄ ab aliq̄bꝫ educāt
ſunt viri maligni: inuidi: obloquētes ⁊c.
etiaȝ patres eoꝝ ſunt ſilēs. Sapie. iiij. Ex
iniq̄s oēs filij q̄ naſcunt teſtes ſunt neq̄tie
aduerſus parentes ſuos.

Quantū ad tertiū chr̄s cōminat nō ſo/
lū falſis ꝓphis ſed oībꝫ chr̄ianis ſilr q̄ facta
ꝯſentanea opibꝫ nō hñt: dicēs (Non oīs q̄
dicit mihi dñe dñe) .i. q̄ mihi verbis hono
rē exhibet: vera et non falſa docēdo (intra/
bit i regnū celoꝝ) niſi ꝯbis facta ꝯcordēt.
Sed ꝯtra iſtā expoſitionē arguit Aug⁹.
de ſer. do. Nā nemo pōt dicere dñs ieſus
niſi in ſpūſctō: Ergo oīs dicens chr̄o: dñe
dñe: habet ſpm̄ſctm̄: ḡ intrabit in regnuȝ
celoꝝ. Ad hoc tripliciť rñdet. Primo ſm
Aug. ibidē: ꝙ Paulus accipit dicere ꝓprie
.ſ. ꝙ eſt enūciare voce ſm ꝙ intellectu ꝯci
pitur ⁊ amat ſeu deſiderat volūtate: dñs
aūt hic accipit dicere generalr ꝓ ſola vocꝫ
expreſſione: ſm ꝙ dicēs nec vult nec intel
ligit plene qđ dicit. Scđo ſm Hieroñ. ꝙ
cū moris ſit ſcripturaꝝ dicta ꝓ factis acci
pere: iuxta illud: Factis aūt negāt: apl̄us
de factis loquit: ⁊ redit iſta expoſitio i idē
cum pori. Tertio ſm Amb. dicit: ꝙ a q̄/
cūq̄ȝ dicat veritas eſt a ſpirituſancto. Et
intendit ꝙ poſſibile eſt vt aliquis loquat
veritatē motus a ſpirituſancto qui tamē
caret gratia ſpirituſſancti. Non ergo va/
let iſta argumentatio. Dicit domin⁹ ieſus
id eſt predicat de chr̄o ꝙ ipe ſit dñs: ergo
habet ſpiritūſanctū ꝑ gratiam ad merito/
rie operandum: etſi habeat ad vere loq̄n/
dū. (Sed q̄ facit voluntatem patris mei)

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Non dicit aũt volũtatẽ meã niſi latenꝭ:
vtpote q꞉ eadẽ ẽ pr̃is ⁊ filij: ſ; dr̃ pr̃is mei
ſm Chryſ. q꞉ h̄ ꝯgruebat auditoribus:
vt pꝰs ſic crederet cũ eẽnt imbecilles. (q̃
in celꝭ eſt) ꝑ manifeſtatõem ſpecialem ſue
glie. Nam illa corpa tanq̃ꝫ nobiliſſima ar
guũt maxime potentiã ⁊ ſapiam artificꝭ.
ibi quoq̃ꝫ ſũt ſpũs nobiliſſimi. et ibi ſe ad
fruendũ omnibꝫ beatis exhibet. ⁊ ibi vt
dic̃ s. Tho. j. pte. q. lxvij. ar. iij. glia ſpiri-
tuũ a principio mũdi incepit in angelis: ⁊
glia corpoꝝ futura incepit in ipo celo em
pyreo: quod lucidũ eſt. Tota ei corpalis
creatura elucidanda eſt ſuo modo: excep
ptis infernalibꝫ partibꝫ. Per eſſentiã au-
tẽ potentiã ⁊ p̃ſentiã ds vbiq̃ꝫ eſt, vt ha-
bes. j. q. viij. q꞉ celũ et terrã ego impleo:
dicit dn̄s Hiere. xxiij. (Ipe intrabit i re-
gnũ celoꝝ.) Hila. Celeſtis em̃ regni iter
obediẽtia volũtatis dei: nõ nũcupatio re
Moralr̃ q̃libꝫ conari dꝫ eẽ ar (gtura ẽ
boꝛ fructuoſa. q꞉ bonoꝝ opeꝝ fructibus
q̃s apd̃ chꝛm adeo magnificat vt eũ ſecũ
faciat corregnare. S; ſciendũ eſt ꝙ vt ex
p̃ſenti euãgelio colligiꝭ triplex eſt arboꝛ.
Prima eſt ſterilꝭ q̃ non fructificat. de q̃ dr̃
Ois arboꝛ q̃ nõ facit fructũ ⁊c̃. Sũt au-
tẽ tres cauſe arboris nõ fructificãde. Pri
ma. ſ. nimia frõdoſitas folioꝝ. i. ꝟboꝝ. q꞉
ſcꝫ humoꝛ q̃ dẽbat in fructꝰ cõuerti: trãſit
ad folia. Iſti ſũt ficulnea maledicta a do
mino. Mat. xxj. Et ſecũda nimia ꝑceri-
tas. q꞉ humoꝛ ad plura dilataꝭ. Iſti ſc̃ ma
gni ⁊ p̃lati. q̃ dant vanitatibꝰ q̃ debentur
paupibꝫ. Tertia nimia vetuſtas. Dicit ãt
Ariſ. ꝙ ſi pforetꝭ amygdalꝰ vetus hũoꝛ i
medulla depuratꝭ. ⁊ efficiꝭ arboꝛ fertilioꝛ.
Sic inueteratus in pctis dꝫ i ſuo corde
tria foramia facere: contritõis: ꝯfeſſionis
⁊ ſatiſfactiõis ⁊c̃. Secunda arboꝛ ẽ que
facit fructus: ſed inſipidos et malos: De
qua dicitꝭ. mala arboꝛ ⁊c̃. Sunt autẽ ne-
ceſſaria multa vt hi fructus fiant boni. ſ.
laboꝛ: trãſplantatio: tp̃s plantatõis: ⁊ ſur
culꝰ. Nam ſ; Ariſt. arboꝛes ſilueſtres ali
q̃ñ fiũt hortẽſes laboꝛe. i. cultura. et ſ; eũ
dem arboꝛ alicubi infructuoſa: fructificat
alibi. ⁊ ſm eũdẽ pl̃es plante plãtanꝭ i ve-
re iuuẽtutis: pauce in autũno pfecte etatꝭ.
paucioꝛes in hyeme ſenectutꝭ. pauciſſime
in eſtate male ꝯſuetudinis: q̃ feruoꝛẽ ad
vicia facit. Surculꝰ aũt eſt ꝟbũ dei. Ter
tia arboꝛ ẽ bona. de q̃ ſm Chryſ. naſcunꝭ
gẽme bonaꝝ cogitationũ. ⁊ floꝛes dona-
rũ deliberationũ: ⁊ fructꝰ bonoꝝ operum
Quia ꝓ totũ p̃ſens euangeliũ p̃nci-
palꝭ ad h̄ tẽdit vt hereticoꝝ fugiamꝰ er
roꝛes: ideo in p̃ſenti paſſu recitare volo
hereticos ⁊ hereſes ſm ꝙ ex varijs locꝭ
doctr̃ne ſcti Tho. colliguntꝭ. Hereſ i git
vna Sabellij eſt ꝙ in diuis pr̄ eſt filꝰ vt
natus de ꝟgine. ⁊ ſpũſſctũs vt ſctificat
creaturã. ⁊ hr̃. iiij. ꝯ gen. ca. v. et. vj. Here
ſis arrij ꝙ filꝰ dei ẽ minoꝛ pr̄e ſm deitatẽ
⁊ ẽ creatura. ibidem. Alia hereſis arrij ꝙ
ſolũ pr̄ eſt inuiſibilꝭ oĩ creature. ⁊ filꝰ vi-
ſus eſt a ꝓphetis. Jo. xij. lec. vj. Hereſ p̃
ma Origenis ꝙ verbũ dei ñ ẽ deꝰ eſſẽtia
liter ſed participatiue tm̃. Jo. j. lec. v. ꝙ
ſpũſſanctus eſt creatura facta ꝑ ꝟbũ dei.
Jo. j. lec. vij. Q; aĩa chꝛi cũ alijs ſpũali-
bus creaturꝭ fuit creata añ corpa ⁊ a ꝟbo
aſſumpta. ⁊ in fine vnita eſt corpi. iiij. con
tra gen. ca. xxxiij. Q; aie create fuert oẽs
añ corpa. ⁊ diuerſis corpibꝫ vnite ſ; di-
uerſitatẽ pctõꝝ q̃ cõmiſere anteq̃ꝫ corpi-
bus vnirentꝭ. j. par. q. xxiij. Q; ſctõꝝ bti-
tudo et damnatoꝝ tam hoim q̃ꝫ demo
nũ dãnatio aliq̃ñ poſſibilꝭr t̃minabitꝭ. j.
p. q. lxiiij. Hereſis eiꝰ ⁊ arrij. ꝙ diuine ꝑ-
ſone differũt in eẽntia. j. q. xxxij. Hereſis
p̃ma manichei. ꝙ p̃ncipia reꝝ duo ſunt
Unũ bonoꝝ et ſpirituũ tm̃. ſ. deꝰ. Alteꝝ
qd̃ eſt principiũ maloꝝ et corpaliũ. ſ. dia-
bolus. ij. di. j. q. j. Q; deꝰ noui teſtamẽti ẽ
pater chꝛi. nõ aũt deꝰ veteris: ſ; ẽ diabo
lus. Jo. ij. lec. ij. Q; diabolꝰ natã ⁊ ñ vo
lũtate ẽ malꝰ. Jo. viij. lec. v. Q; diabolꝰ ẽ
generatꝰ ⁊ hꝫ prẽm. Jo. viij. lec. vj. Q;
q̃dam aie ſunt ex bona creatõe: q̃dam ex
mala. ibidẽ. Q; q̃dam aie ſunt de ſubſtã
tia dei. Jo. xj. Q; libeꝝ arbitriũ ad pec-
catũ cogiꝭ: et illud vitare nõ põt. d ꝟi. q.
xxiiij. ar. xij. Q; nõ licꝫ comedere carnes
nec oua: q꞉ natura dei cõmiſceꝭ eis. j. Ti
mo. iiij. Q; in toto veꝭi teſtõ nulla ẽ ꝓphe
tia de chꝛo. ⁊ q̃cq̃d introduciꝭ i nouo de
veꝭi eſt ex corruptõe. ſup Mat. Q; deꝰ ẽ
corpꝰ ⁊ lux infinita. ⁊ chꝛs eſt iſte ſol vi-
ſibilis. Jo. viij. Q; non eſt curandũ d fi-

de:ſed de opib⁊.nec credendū eſt ſupᷓ ra/
tionē. Heb.xij. Q, omnes pr̄es veteris
teſtamēti tā patriarche ꝗ̄ ꝓphete fuerūt
mali et dānati. Jo.x.lec.ij. Q, charitas
vel gr̄a ſemel habita amitti nō pōt. ꝗ̄d/
lib.iij.q.v. Q, omne matrimoniū ē dam
nandū.j.Timo.iiij. Hereſis manichei et
montani ⁊ pſcille. Qꝫ pmiſſio ſpūſſcti n̄
fuit ꝯpleta in ap̄lis ſed in eis:vn̄ negant
actus ap̄lorū in qb⁊ in ap̄lis narrat̄ com/
pleta.ij.ij.q.cvj. Hereſis pelagij ꝙ oīa
dei p̄cepta ſine gr̄a obſuari pn̄t.j.Cor.xij
Q, p̄ncipiū bn̄ opandi eſt ex nobis.ſꝫ cō
ſūmatio ex deo.j.q.xxiij. Qꝫ hō pōt me/
reri ſine gr̄a.ij.di.xxviij. Q, pueri chr̄ia/
norū non cōtrahunt originale pctm̄:ſed
baptizant̄ ꝓpter regnū dei. Jo.iij.lect.j.
Qꝫ pueri nō baptizati erūt i domo dei:
ſꝫ nō in regno Jo.xiiij. Hereſis Jouini
ani ꝙ hō neceſſario bn̄ opat̄.nec pōt pec/
cata cōmittere.ij.di.xxviij. Q, oēs beati
ſunt eq̄les in p̄mio.opuſ.xix. Q, matri/
moniū equat̄ v̄gitati.ij.ij.q.clij. Here/
ſis Neſtorij:ꝙ in chr̄o ē tm̄ vna natura
dei et hoīs.j.Cor.ij. Q, btā maria non ē
mater dei.Gal.iiij. Hereſ valētini apud
v̄bum dedit cauſam creatori ꝙ mūdum
crearet. Jo.j.lec.vj. Q, p̄ncipia rex ſunt
ſex.ſ.pfundū.i.pater:ſilētiū:intellectꝰ:v̄i/
tas:v̄bū et vita.ex qbus ſunt.xxx.ſecula.
Jo.j.lec.x.in p̄n. Hereſis euticetis ꝙ in
chr̄o eſt tm̄ vna natura cōpoſita ex diuīa
⁊ hūana. Joā.lec.xvij. Q, corpa reſurgē
tiū ⁊ chr̄i nō erūt palpabilia ſed vt ven/
tus.iiij.ꝯ gen.c.lxxxiij. Hereſis hebiōis
ꝙ chriſtus conceptꝰ eſt ex ſemine viri.iiij
di.xxx. Hereſis hebionis fotini cherin/
ti:⁊ pauli ſamoſaceni:ꝙ chriſtꝰ nō fuit
ante m̄rem:ſꝫ purꝰ hō meruit deitatem.
iij.p.q.xvj. Hereſis gabaonitax.ꝙ chr̄s
eſt cōpoſitꝰ ex natura diuīa ⁊ hūana:ī d̄o
eſt ſp imortal̄.qdlib.iiij.q.v. Hereſis p̄/
ſcianiſtax:ꝙ oīa facta hoim etiā chriſti
certis horis ſubiecta ſunt. Jo.ij. Hereſis
theodori moſueſteni:ꝙ in veteri teſtō ni
hil expſſe dicit̄ de chriſto. In plogo ſuper
Pſal. Hereſis eunomij.ꝙ filius dei eſt oī
no diſſilis patri. Jo.le.viij. Hereſis na/
zarenox.ꝙ fides chr̄i ſine opib⁊ legis mo
yſi nō ſufficit ad ſalutē.opuſ.iij. Hereſis

heluidij Qꝫ mater chriſti non manſit vir
go poſt partū:iiij.di.xxx. Hereſis vigi/
lantij impugnantis voluntariā paupꝫtatē
iij.ꝯ gen.ca.cxxxj. Hereſis Deſiderij lō/
bardi de ſecta catharrox:dānantis ſta/
tum egentiū cum chr̄o facl̄tatib⁊ relictis.
opuſ.xix. Hereſis vilielmi de ſctō amore.
ꝙ paupꝫtas habitualis eſt licita:nō autem
actualis.ibidē. Hereſis pauperū de Lu
gduno:ꝙ qlibet iuſtꝰ ē ſacerdos:et qlibꝫ
ſacerdos iuſtꝰ Heb.vij. Hereſis greco/
rū ꝙ ſancti nō vadūt ad padiſum vſqꝫ ad
diē iudicij.iiij.ꝯ gentiles.ca.xcj. Hereſis
montani:ꝙ ꝓphete nō habent lumē ad iu
dicādū:ſꝫ ſt arreptitij.de v̄i.q.xij. Here
ſis incepit apud iudeos:⁊ venit iter chri/
ſtianos:ꝙ ſerui dei non debent eſſe ſerui
hominū. Titū.ij. Hereſis nouacianorꝫ
ꝙ peccans poſt baptiſmū nō poteſt reſur
gere ad gratiā p penitentiā.iij.pte.q.lxxx/
iiij. Hereſis catafrigarū.ꝙ mulier poteſt
habere ordines ſacros.j.Timo.iij. Here
ſis abbatis ioachim.ꝙ in diuinis eſſentia
generat eēntiā:ſic deus gn̄at deū.j.q.xxx/
ix. Hereſis macedonij:ꝙ ſpūſſctūs ē mi/
ſter p̄ris et filij. Rhoma.viij. Hereſis ſi/
monis magi.ꝙ gr̄a ſpūſſancti eſt venal̄.
ij.ij.q.c. Qꝫ mundꝰ eſt factꝰ a quadā ſu/
pna virtute:non a deo.ibidem. Hereſis
petri albaialarei.ꝙ deꝰ nō poteſt facere
niſi que facit ꝓpter ordinē iuſticie ⁊ ſapien
tie eius.vl̄ q̄r agit ex neceſſitate nature.de
po.q.j.ar.v. Hereſis articlinitax:ꝙ i ſa
cramēto euchariſtie materia offerēda eſt
panis ⁊ caſeꝰ.iij.q.lxxiij. Hereſis catafri
gax ⁊ pecianox.ꝙ i eodē offerēdꝰ eſt pa/
nis ex pueri ſanguie ꝯfectꝰ.ibidē. Hereſ
aq̄riorū:ꝙ in eodē aq̄ offerēda ē ſine vino
Ibidē. Deū nō eſſe auctorē omniū bono
rū eſt hereticum. Ma.q.viij. Deū non vi
deri p eſſentiam a btis eſt hereticū.ij.di.
xxiij. In deo eſſe cōpoſitōem vl̄ accidens:
vel aliqd p̄ter deū eſſe et̄nū eſt hereticū.
de po.q.viij.ꝙ aliqd ſit n̄ creatoꝛ neqꝫ cre
atura ē h̄eticū.de po.q.viij. Diabolū n̄
eē factū p v̄bū dei ē hereticū. Jo.lec.vj.
Oia redire eadē nūero pꝰ m̄lta tpa ē he/
reticum.iiij.ꝯ gen.ca.lxxxij. Dimenſiōes
ſacr̄ales eē eq̄les dimēſiōib⁊ corpis chr̄i ē
hereticū.opuſ.xj. Fuiſſe aliquid in adam

nō infectū originali peccato: ex q̄ formatum ſit chr̄i corpꝰ: eſt hereticū. Jo.iij. Beatam Mariā nō eſſe matrē dei eſt hereticū.iij.q.xxxv. Melchiſedech fuiſſe filium dei eſt hereticū. Heb.vij. Gratiam dari ex meritis: eſt hereticū. Ma.q.viij. ꝙ actus meritoriꝰ nō excedat facultatē nature: eſt hereticū. Virtu.q.ij. ꝙ angeli aliq̄d creēt: eſt hereticū.ij.di.xviij. Animas deſcēdere a ꝯparibꝫ ſtellis: eſt hereticū. opuſ.xxviij. Nō oēs eſſe obligatos obedire pape: ē hereticū. opuſ.xix. Epiſcopum nō differre a ſimplici ſacerdote: eſt hereticū.ij.ij.q. clxxxiij. Aliq̄d in ſacra ſcp̄tura eſſe falſuz: eſt hereticū. Jo.xiij. Q, hō nō reſurgat idez numero: eſt hereticū.iiij.diſ.xliij. Q, homo mouet̄ de neceſſitate ad aliq̄d eligendum: eſt hereticū. Ma.q.vj. ꝙ melius eſt in ſeculo manere: ⁊ opibꝫ pietatis vacare q̄ꝫ intrare religionē: eſt hereticū et diabolicū. q̄dli.iij.q.v. Votū vel iuramentū de aliq̄ bono poſſe ſine pctō dimitti: eſt hereticū. q̄dlib.iij.q.v. Omne iuramentū eſſe pctm̄: eſt hereticū.ij.di.xxix. Nō eſſe peccatū illud qd̄ eſt ꝯtra p̄ceptū dei: eſt hereticū. q̄dlib.iij.q.v. Negare p̄uidentiā dei circa iſta inferiora: ē hereticū.j.q.viij. Fornicationē ſimplicē nō eſſe pctm̄: ē hereticū q̄dl.iij.q.v. Omnē actū matrionij ſemper eſſe peccatū: eſt hereticū.iiij.di.xxvj. Aliquē deſcēdere ex Adā ꝑ cōmixtionē viri et mulieris: ⁊ nō ꝯtrahere originale peccatū: eſt erroneū.xij.q.viij.arti.iij.

Dñica.ix.poſt Trinitatē
Tex.euāge.Luc.ca.xvi.

h

Omo quidā erat diues qui habebat villicuz: et hic diffamatꝰ eſt apud illum quaſi diſſipaſſet bona illiꝰ. Et vocauit illuz ⁊ ait illi. Quid hoc audio de te: Redde rationē villicatōis tue. Jam em̄ nō poteris villicare. Ait aūt villicus intra ſe: Quid faciā: Quia dñs meꝰ aufert a me villicatioẽ: Fodere nō valeo: mēdicare erubeſco. Scio quid faciā: vt cū amotus fuero a villicatōe recipiant me in domos ſuas. Cōuocatis itaqꝫ ſingulis debitoribꝫ domini ſui dicebat primo: Quantuz debes domino meo: At ille dixit: Centuz cados olei. Dixitqꝫ illi: Accipe cautionē tuā ⁊ ſede cito ⁊ ſcribe q̄nquaginta. Deinde alio dixit: Tu vo quantū debes: Qui ait: Centuz choros tritici. Ait illi: Accipe litteras tuas et ſcribe octoginta. Et laudauit dominus villicum iniquitatis quia prudenter feciſſet: quia filij huius ſeculi prudentiores filij lucis in generatione ſua ſunt. Et ego dico vobis: Facite vobiſ amicos de mām̄ona iniquitatiſ: vt cuz defeceritis recipiāt vos in eterna tabernacula

h

Omo quidā erat diues: q̄ habebat villicū ⁊c. Lu.xvj. In p̄ſenti euāgelio ꝯtinent̄ tria puncta: q̄ ſunt: Dura exactio: Aſtuta cautio: ⁊ Amplectenda ꝯcluſio.

Quantū ad primū tangit̄ exactio: quā dñs fecit a villico ſup̄ rōe reddēda. Et q2 euāgeliū ꝑabolicū eſt: litteralē ſenſū opꝫ ex metaphorica ſ̄catiōe ſuſcipe. Dicitur ḡ (Dixit ieſus diſcipul̄ ſuis parabolā hāc.) Quid aūt ſit ꝑabola: ⁊ q̄re dñs ꝑabolice loquebat̄: habes dñica vlti.poſt epi. (Hō quidā erat diues) Jſte ſm̄ Chryſ. eſt deꝰ qui eſt diues i theſaurꝫ corꝑalibꝫ.ij. Cor.iij. Pro nob egenus factꝰ eſt: cū eſſet diues. Et ſpūalibꝫ. Eph.ij. Deꝰ āt q̄ diues eſt in miſcdia. Et celeſtibꝫ. Ps Glia ⁊ diuitie in domo eiꝰ. Vel ſm̄ alios eſt chr̄us Sed ſiue deꝰ ſit ſiue chr̄s: ſolꝰ eſt diuitiaꝝ dñs. Nos em̄ nō dñi ſed diſpēſatores eaꝝ ſumꝰ: iō ſubdit̄ (Qui habebat villicū) id ē hoīem cui diuitias deꝰ dedit: ſm̄ Theop̄. Et hic chr̄i villicꝰ ſm̄ Gorrā eſt triplex. ſ. p̄latus in ſpūalibꝫ: ⁊ p̄nceps in tp̄alibꝫ: et quilibet chr̄ianus in vtriſqꝫ. Eſt autē ſm̄